

161629 - زنانی که به سبب خویشاوندی، ازدواج با آنان حرام است

سوال

آیا امکان دارد که قاعده ازدواج در اسلام به ویژه ازدواج با خویشاوندان را برایم توضیح دهید؟ من می‌دانم که برای شخص جایز است با فرزندان عمویش ازدواج کند (دختر یا پسر). اما حکم ازدواج با پسر عموی پدر یا دختر عموی پدر چیست؟ همینطور ازدواج دختر من با برادرزاده مادرشوهرم چه حکمی دارد؟ لطفا توضیح دهید و جزاکم الله خیرا.

پاسخ مفصل

الحمد لله.

الله تعالی زنانی را که به واسطه قرابت حرام هستند بیان کرده و فرموده است:

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ.. [سوره نساء: ۲۳]

[ازدواج با این زنان] بر شما حرام شده است: مادر و دختر و خواهر و عمه و خاله و دختر برادر و دختر خواهر...

شیخ ابن عثیمین - رحمه الله - می‌گوید:

«این‌ها هفت [زنی هستند که ازدواج با آنها] بر اساس نص و اجماع حرام است و در این باره هیچ یک از علما مخالفت نکرده است» (الشرح الممتع: ۱۲/۵۳).

این زنان چنین هستند:

۱- مادر، که مادر بزرگ‌ها را از جهت پدر و مادر شامل می‌شود.

۲- دختر، که نوه‌ها را نیز شامل می‌شود.

۳- خواهر، چه خواهر تنی باشد و چه خواهر ناتنی از پدر یا مادر.

۴- عمه، که عمه پدر و عمه مادر را شامل می شود.

۵- خاله، که خاله پدر و خاله مادر را نیز شامل می شود.

۶- دختر برادر، که نوه های برادر را نیز شامل می شود.

۷- دختر خواهر، که نوه های خواهر را نیز شامل می شود.

دیگر زنان خویشاوند برای ازدواج حلال هستند، برای همین الله تعالی در آیه بعد می فرماید:

..وَأَحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَٰلِكُمْ.. [سوره نساء: ۲۴]

(... و [دیگر زنان] غیر از این ها [که گفته شد] برایتان حلال است...).

بر این اساس، ازدواج با دختر عمو و دختر عمه و دختر دایی و دختر خاله حلال است و این بنابر نص قرآن است:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ اللَّاتِي ءَاتَيْتَ أَجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمَّاتِكَ وَبَنَاتِ خَالَكَ وَبَنَاتِ خَالَاتِكَ.. [سوره احزاب: ۵۰]

(ای پیامبر، ما همسرانت که مهرشان را پرداخته ای و [نیز] کنیزانی را که الله [از بهره جنگ] به تو ارزانی داشته است برایت حلال کرده ایم و [نیز ازدواج با] دختر عموهایت و دختر عمه هایت و دختر دایی هایت و دختر خاله هایت...).

بر این اساس، برای دختر جایز است که با پسر عموی پدرش ازدواج کند زیرا عموی شخص، هم عموی اوست و هم عموی همه فرزندان، بنابراین «عموی پدرش» عموی او نیز به شمار می آید و پسرش نیز پسر عموی آن دختر است و برای آن دختر جایز است که با پسر عموی پدرش ازدواج کند.

برای دختر شما نیز جایز است که با برادرزاده مادر شوهر شما ازدواج کند زیرا «برادر مادر شوهر» شما، دایی دختر شما به شمار می آید زیرا دایی پدر اوست و دایی پدر، دایی فرزندان اوست و برای دختر جایز است که با پسر دایی اش ازدواج کند.

والله اعلم